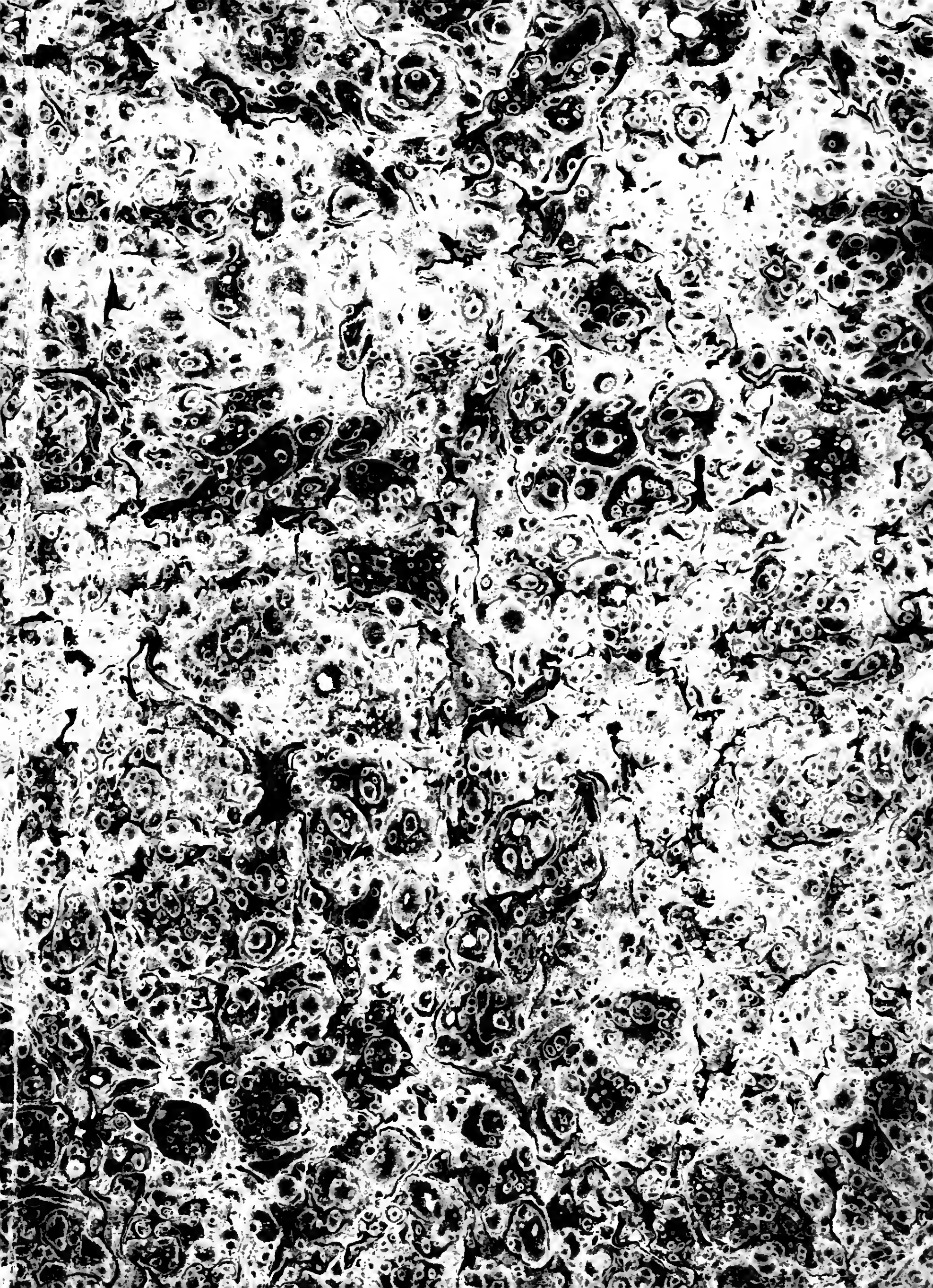

Horace

Q. HORATII FLACCI

de arte Poëtica liber
ad Pisones.

Quo

EXAMEN PUBLICUM

ann. MDCCCXV. 1815

d. xx. Mart. horis consuetis
habendum

indicunt

GYMNASII CASIMIRIANI
Director
et
Reliqui Professores.

Coburgi
ex Officina Ahliana.

Artis scribendi Canones sempiternos in Horatii libro, de arte poëtica inscripto, contineri, uno ore omnes fatentur; at aeque clarum est, librum ipsius Autoris praeceptis minime convenire, vel potius, carmen ab Autore nunquam finitum et ad umbilicum perductum esse. Vero simillimum videtur, Horatium versiculos, carminis materiem, opere abrupto congestos, in spem futurae redactionis et limae, singulis mandasse foliis, sed morte praeoccupatum haec, Sibyllae quasi folia, inordinata reliquisse. Quis forsan Sosius aut scriptor librarius disjecta membra poëtae parum cautus collegerit, nos fugit; ordinem vero rerum, qui nullus omnino est, sicut titulum, non ab autore profectum esse certissimum videtur.

Reliquias has lyricorum principis in ordinem redigere, nemo, quod sciam, hucusque tentavit, at certe merentur non inconditae jacere. Ordinem, quamvis non genuinum (hunc enim unquam extitisse maxime dubitandum) talem tamen restituere conatus sum, qui Poëtae ipsius menti et praeceptis magis con-

sentire visus est. Lacunae hic inde apparent. Autor ipse si ultimam illi datum fuisset imponere manum, illas sine dubio explevisset. Hoc nostrum non erat. Cum in toto negotio solo nostro judicio et rerum convenientia ducti simus, facile aliquis hos vel illos alio inseret loco versiculos, vel alio modo consarcinabit Centones; quod cujusque judicio lubentissime relinquimus, laeti, si totum opus conspectum vulgari concinniorem praebeat, et lectoris voluptas quantulumcunque augeatur.

Simul, sicut Horatius carmen Pisonibus suis dicavit, sic ego opellam hanc qualemcunque meam

Discipulo dilectissimo,

Juveni Musis vere amico,

FERDINANDO SCHELER,

Coburgensi,

Academiam petenti

in

Praeceptoris memoriam

D. D. D.

D. J. C. M. Reinecke.

Q HORATII FLACCI.

DE ARTE POETICA LIBER,

AD PISONES.

Ordinis vulg.

Natura fieret laudabile carmen an arte, v. 408
Quaesitum est. Ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quid prosit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, et conjurat amice.
Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit,
Abstinuit Venere et vino; qui Pythia cantat
Tibicen didicit prius, extimuitque magistrum;
Nunc satis est dixisse: Ego mira poemata pango.
Occupet extremum scabies! Mihi turpe relinqui est,
Et quod non didici, sane nescire fateri. 418
Nil intentatum nostri liquere poetae: 285
Nec minimum meruere decus, vestigia graeca
Ausi deserere, et celebrare domestica facta,
Vel qui Praetextas vel qui docuere Togatas
Nec virtute foret clarisve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum-

Quemque poetarum limae labor et mora. Vos o
Pompilius Sanguis, carmen reprehendite, quod non
Multa dies et multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.
Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit et excludit sanos Helicone poetas
Democritus, bona pars non ungueis ponere curat
Non barbam; secreta petit loca, balnea vitat.
Nanciscetur enim pretium, nomenque poetae,
Si tribus Anticyris caput insanabile nunquam
Tonsori Licino commiserit. O ego laevus,
Qui purgor bilem sub verni temporis oram!
Non alius faceret meliora poemata! Verum
Nil tanti est. Ergo fungar vice cotis, acutum
Reddere quae ferrum valet, exsors ipsa secandi.
Munus et officium nil scribens ipse docebo:
Unde parentur opes, quid alat formetque poetam; 208
Quid deceat, quid non, quo virtus ferat, quo error.

Maxima pars vatum, pater et juvenes patre digni 24
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio; sectantem laevia, nervi
Deficiunt animique, professus grandia turget;
Serpit humi tutus nimium, timidusque procellae.
Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
Delphinum sylvis appingit, fluctibus aprum.
In vitium ducit culpae fuga si caret arte. 31
Incoeptis gravibus plerumque et magna professis 14

Purpureus, late qui splendeat, unus et alter
Assuitur pannus, cum lucus et ara Dianae,
Et properantis aquae per amoenos ambitus agros,
Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus.
Sed nunc non erat his locus. Et fortasse Cupressum
Scis simulare. Quid hoc, si fractis enatat expes
Navibus, aere dato qui pingitur? Amphora coepit
Institui, currente vota cur urceus exit? 22
Sunt delicta tamen quibus ignovisse velimus. 347
Nam neque chorda sonum reddit, quem vult manus et mens,
Poscentique gravem persaepe remittit acutum;
Nec semper feriet, quccumque minabitur arcus.
Verum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendar maculis, quas aut incuria fudit,
Aut humana parum cavit natura. Quid ergo?
Ut scriptor si peccat idem librarius usque
Quamvis est monitus, venia caret, et Citharoedus
Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem,
Sic mihi qui multum cessat fit Choerilus ille,
Quem bis terque bonum cum risu miror, et idem
Indignor. Quandoque bonus dormitat Homerus;
Verum opere in longo fas est obrepere somnum. 360

Scribendi recte sapere est et principium et fons. 309
Rem tibi socraticae poterunt ostendere chartae,
Verbaque provisam rem non invita sequentur.
Qui didicit, patriae quid debeat, et quid amicis,
Quo sit amore parens, quo frater amandus et hospes;

Quod sit conscripti, quod judicis officium, quae
Partes in bellum missi ducis, ille profecto
Reddere personae scit convenientia cuique.
Respicere exemplar vitae morumque jubebo
Doctum imitatorem et veras hinc ducere voces.
Interdum speciosa jocis morataque recte
Fabula nullius Veneris, sine pondere et arte
Valdius oblectat populum, meliusque moratur
Quam versus inopes rerum, nugaeque canorae.
Grajis ingenium, Grajis dedit ore rotundo
Musa loqui, praeter laudem nullius avaris.
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in partes centum diducere. „Dicat
Filius Albini, si de quincunce remota est
Uncia, quid superat? -- Poteras dixisse triens! Heu!
Rem poteris servare tuam! Redit uncia, quid fit?
Semis.“ -- Ad haec animos aerugo et cura peculi
Cum semel imbuerit; speramus carmina fingi
Posse linenda cedro et levi servanda cupresso?

Aut prodesse volunt, aut delectare poetae;
Aut simul et jucunda et idonea dicere vitae.
Centuriae Seniorum agitant expertia frugis;
Celsi praeterunt austera poemata Rhamnes;
Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci,
Lectorem delectando pariterque monendo.
Hic meret aera liber Sosiis, hic et mare transit
Et longum noto scriptori prorogat aevum.

Sylvestreis homines sacer interpresque deorum 391
Caedibus et victu foedo deterruit Orpheus,
Dictus ob hoc lenire tigreis rapidosque leones.
Dictus et Amphion Thebanae conditor arcis
Saxa movere sono testudinis, et prece blanda
Ducere quo vellet. Fuit haec sapientia quondam,
Publica privatis secernere, sacra profanis,
Concubitu prohibere vago, dare jura maritis,
Oppida moliri, leges incidere ligno.
Sic honor et nomen divinis vatibus atque
Carminibus venit. Post hos insignis Homerus
Tyrtaeusque mares animos in Martia bella
Versibus exacuit. Dictae per carmina sortes
Et vitae monstrata via est, et gratia Regum
Pieriis tentata modis, ludusque repertus,
Et longorum operum finis: ne forte pudori
Sit tibi Musa lyrae solers et cantor Apollo. 407

Sumite materiam vestris qui scribitis aequam 38
Viribus et versate diu, quid ferre recusent,
Quid valeant humeri. Cui lecta potenter erit res,
Nec facundia deseret hunc nec lucidus ordo.
Ordinis haec virtus erit et Venus, aut ego fallor,
Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici,
Pleraque differat, et praesens in tempus omittat,
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis autor. 45
Singula quaeque locum teneant sortita decenter. 92

Quicquid praecipies, esto brevis, ut cito dicta 335
Percipiant animi dociles teneantque fideles.
Omne supervacuum pleno de pectore manat.
Ficta voluptatis causa sint proxima veris,
Nec quodcumque volet poscat sibi fabula credi:
Neu pransae Lamiae vivum puerum extrahat alvo. 340

Denique sit quod vis, simplex duntaxat et unum. 23
Humano capiti cervicem pictor equinam 1
Jungere si velit et varias inducere plumas,
Undique collatis membris, ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne:
Spectatum admissi risum teneatis amici!
Credite Pisones, isti tabulae fore librum
Persimilem, cujus velut aegri somnia vanae
Fingentur species, ut nec pes, nec caput uni
Reddatur formae. „Pictoribus atque poetis
Quidlibet audendi semper fuit aequa potestas!“
Scimus, et hanc veniam petimusque damusque vicissim;
Sed non ut placidis coeant immitia, non ut
Serpentes ovibus geminentur, tigribus agni. 15

Aemilium circa ludum faber imus et ungueis 32
Exprimet et molleis imitabitur aere capillos
Infelix operis Summa quia ponere totum
Nesciet. Hunc ego me, si quid componere curem,
Non magis esse velim, quam pravo vivere naso
Spectandum nigris oculis nigroque capillo. 37

Ex noto fictum carmen sequar ut sibi quivis 240
Speret idem, sudet multum, frustraque laboret
Ausus idem. Tantum series juncturaque pollet,
Tantum de medio sumtis accedit honoris. 243
Difficile est proprie communia dicere, tuque 128
Rectius iliacum carmen deducis in actus,
Quam si proferres ignota indictaque primus.
Publica materies privati juris erit, si
Nec circa vilem patulumque moraberis orbem,
Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres, nec desilies imitator in arctum
Unde pedem proferre pudor vetet, aut operis lex.
Nec sic incipies ut scriptor cyclicus olim:
Fortunam Priami cantabo et nobile Bellum.
Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?
Parturient montes, nascetur ridiculus mus.
Quanto rectius hic, qui nil molitur inepte:
Dic mihi Musa virum, captae post tempora Trojae
Qui mores multorum hominum vidit et urbeis.
Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
Cogitat, ut speciosa dehinc miracula promat,
Antiphaten, Scyllamque et cum Cyclope Charybdin.
Nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri,
Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo.
Semper ad eventum festinat et in medias res
Non secus ac notas auditorem rapit, et quae
Desperat tractata nitescere posse relinquit.
Atque ita mentitur sic veris falsa remiscet,
Primo ne medium, medio ne discrepet imum. 152

Musa dedit fidibus Divos puerosque Deorum 83
Et pugilem victorem et equum certamine primum
Et juvenum curas et libera vina referre. 85
Res gestae regumque ducumque et tristia bella 73
Quo scribi possent numero monstravit Homerus.
Versibus impariter junctis querimonia primum
Post etiam inclusa est voti Sententia compos.
Quis tamen exiguos elegos emiserit auctor
Grammatici certant et sdhuc sub judice lis est.
Archilochum proprio rabies armavit Jambo.
Hunc socci cepere pedem, grandesque cothurni,
Alternis aptum sermonibus, et populareis
Vincentem strepitus, et natum rebus agendis. 82
Syllaba longa brevi subjecta vocatur ïambus, 251
Pes citus: unde etiam trimetris accrescere jussit
Nomen ïambeis, cum senos redderet ictus,
Primus ad extremum similis sibi. Non ita pridem
Tardior ut pâulo graviorque veniret ad aureis
Spondeos stabiles in jura paterna recepit
Commodus et patiens; non ut de Sede secunda
Cederet aut quarta socialiter. Hic et in Acci
Nobilibus trimetris apparet rarus, et Enni
In scenam missos magno cum pondere versus
Aut operae celeris nimium, curaque carentis
Aut ignoratae premit artis crimine turpi.
Non quivis videt immodulata poemata judex,
Et data Romanis venia est indigna poetis.
Iccircone vager scribamque licenter? Non omnes

Visuros peccata putem mea tutus, et intra
Spem veniae cautus? Vitavi denique culpam
Non laudem merui. Vos exemplaria graeca
Nocturna versate manu, versate diurna.
At nostri proavi Plautinos et numeros et
Laudavere sales; nimium patienter utrumque
Ne dicam stulte mirati, si modo ego et vos
Scimus inurbanum lepido seponere dicto,
Legitimumque sonum digitis callemus et aure 274

In verbis etiam tenuis cautusque serendis, 46
Dixeris egregie, notum si callida verbum
Reddiderit junctura novum. Si forte necesse est
Indiciis monstrare recentibus abdita rerum,
Fingere cinctutis non exaudita Cethegis
Continget, dabiturque licentia sumpta pudenter.
Et nova fictaque nuper habebunt verba fidem, si
Graeco fonte cadant, parce detorta. Quid autem
Caecilio Plautoque dabit Romanus ademptum
Vergilio Varioque? Cur ego, acquirere pauca
Si possum, invideor, cum lingua Catonis et Enni
Sermonem patrium ditaverit, et nova rerum
Nomina protulerit? Licuit, semperque licebit,
Signatum praesente nota producere nomen.
Ut sylvae foliis pronos mutantur in annos,
Prima cadunt, ita verborum vetus interit aetas,
Et juvenum ritu florent modo nata, vigentque.
Debemur morti, nos, nostraque! Sive receptus

Terra Neptunus classeis aquilonibus arcet,
Regis opus, sterilisve diu palus, aptaque remis
Vicinas urbeis alit, et grave sentit aratrum,
Seu cursum mutavit iniquum frugibus amnis,
Doctus iter melius; -- mortalia facta peribunt!
Nedum sermonum stet honos et gratia vivax!
Multa renascentur quae jam ceciderunt, cadentque
Quae nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,
Quem penes arbitrium est, et vis et norma loquendi. 72

Non satis est pulcra esse poemata; dulcia sunto, 99
Et quocunque volent animum auditoris agunto.
Telephus et Peleus, cur pauper et exul uterque
Projicit ampullas et sesquipedalia verba,
Si curat cor spectantis teligisse querela?
Ut ridentibus arrident, ita flentibus adsunt
Humani vultus. Si vis me flere, dolendum est
Primum ipse tibi: tunc tua me infortunia laedent
Telephe vel Peleu. Male si mandata loqueris
Aut dormitabo aut ridebo. Tristia moestum
Vultum verba decent; iratum plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dictu.
Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum, juvat aut impellit ad iram,
Aut ad humum moerore gravi deducit et angit,
Post effert animi motus interprete lingua.
Si dicentis erunt fortunis absona dicta,
Romani tollent equites peditesque cachinum. 113

Descriptas servare vices operumque colores 86
Cur ego si nequeo ignoroque poëta salutor?
Cur nescire pudens prave quam discere malo?
Versibus exponi tragicis res comica non vult;
Indignatur item privatis ac prope socco
Dignis carminibus narrari caena Thyestae. 91

Tu, quid ego et populus mecum desideret, audi. 153
Si plausoris eges aulaea manentis et usque
Sessuri donec cantor, vos plaudite! dicat,
Aetatis cujusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusque decor naturis dandus et annis.
Reddere qui voces jam scit puer, et pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere et iram
Colligit ac ponit temere et mutatur in horas.
Imberbis juvenis tandem custode remoto,
Gaudet equis canibusque et aprici gramine campi;
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Utilium tardus provisor, prodigus aeris,
Sublimis, cupidusque et amata relinquere pernix.
Conversis studiis aetas animusque virilis
Quaerit opes et amicitias, inservit honori.
Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.
Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod
Quaerit et inventis miser abstinet, ac timet uti,
Vel quod res omnes timide gelideque ministrat;
Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti

Se puero, censor castigatorque minorum.
Multa ferunt anni venientes commoda secum.
Multa recedentes adimunt. Ne forte seniles
Mandentur juveni partes, pueroque viriles.
Semper in adjunctis aevoque morabimur aptis. 178
Intererit multum Davusne loquatur an heros, 114
Maturusne senex an adhuc florente juventa
Fervidus; an matrona potens, an sedula nutrix;
Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli;
Colchus an Assyrius, Thebis nutritus an Argis.
Aut famam sequere aut sibi convenientia finge
Scriptor. Honoratum si forte reponis Achillem;
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer
Jura neget sibi nata: nihil non arroget armis.
Sit Medea ferox invictaque, flebilis Ino,
Perfidus Ixion, Jo vaga, tristis Orestes,
Si quid inexpertum Scenae committis et audes
Personam formare novam, servetur ad imum
Qualis ab incoepto processerit ac sibi constet. 127

Aut agitur res in Scenis aut acta refertur. 179
Segnius irritant animos demissa per aurem
Quam quae sunt oculis subjecta fidelibus, et quae
Ipse sibi tradit spectator. Non tamen intus
Digna geri promes in Scenam, multaque tolles
Ex oculis quae mox narret facundia praesens.
Nec pueros coram populo Medea trucidet,
Aut humana palam coquat exta nefarius Atreus,

Aut in avem Progne vertatur, Cadmus in anguem.
Quodcunque ostendis mihi sic incredulus odi. 188
Neve minor quinto, neu sit productior actu
Fabula, quae posci vult et spectata reponi;
Nec Deus intersit nisi dignus vindice nodus
Inciderit; nec quarta loqui persona laboret. 192
Effutire leveis indigna tragoedia versus 231
Ut festis matrona moveri jussa diebus
Intererit satyris paulum pudibunda protervis. 235

Ignotum Tragicae genus invenisse Camenae 275
Dicitur, et plaustris vexisse poemata Thespis,
Quae canerent agerentque peruncti faecibus ora.
Post hunc personae pallaeque repertor honestae
Aeschylus et modicis instravit pulpita tignis,
Et docuit magnumque loqui nitique cothurno.
Successit vetus his comoedia non sine multa
Laude: sed in vitium libertas excidit et vim
Dignam lege regi. Lex est accepta, chorusque
Turpiter obticuit, sublato jure nocendi. 284

Autoris partes chorus officiumque virile 193
Defendat; neu quid medios intercinat actus,
Quod non proposito conducat, et haereat apte.
Ille bonis faveatque et consilietur amice,
Et regat iratos et amet peccare timenteis.
Ille dapes laudet mensae brevis, ille salubrem

Justitiam, legesque et apertis otia portis.
Ille tegat commissa, Deosque precetur et oret,
Ut redeat miseris, abeat fortuna superbis.
Tibia, non ut nunc orichalco vincta, tubaeque
Aemula, sed tenuis simplexque, foramine pauco
Aspirare et adesse choris erat utilis, atque
Nondum spissa nimis complere sedilia flatu,
Quo sane pópulus numerabilis, utpote parvus,
Et frugi, castusque verecundusque coibat.
Postquam coepit agros extendere victor, et urbem
Latior amplecti murus, vinoque diurno
Placari genius festis impune diebus,
Accessit numerisque modisque licentia major.
Indoctus quid enim saperet, liberque laborum
Rusticus urbano confusus, turpis honesto?
Sic priscae motumque et luxuriam addidit arti
Tibicen, traxitque vagus per pulpita vestem.
Sic etiam fidibus voces crevere severis,
Et tulit eloquium insolitum facundia praeceps,
Utiliumque sagax rerum et divina futuri
Sortilegis non discrepuit sententia Delphis.

Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum,
Mox etiam agresteis Satyros nudavit, et asper
Incolumi gravitate, jocum tentavit; eo quod
Illecebris erat et grata novitate morandus
Spectator, functusque sacris, et potus et exlex.
Verum ita risores, ita commendare dicaces

Conveniet satyros, ita vertere seria ludo,
Ne, quicumque Deus, quicumque adhibebitur heros,
Regali conspectus in auro nuper et ostro,
Migret in obscuras humili sermone tabernas;
Aut, dum vitat humum nubeis et inania captet. 230
Non ego inornata et dominantia nomina solum 234
Verbaque, Pisones, satyrorum scriptor amabo;
Nec sic eniter tragico differre colori,
Ut nihil intersit, Davusne loquator, an audax
Pythias, emuncto lucrata Simone talentum,
An custos famulusque dei Silenus alumni. 239
Silvis deducti caveant, me judice, Fauni, 244
Ne velut innati triviis, ac paené forenses,
Aut nimium teneris juvenentur versibus unquam,
Aut immunda crepent ignominiosaque dicta.
Offenduntur enim quibus est equus et pater et res,
Nec, si quid fracti ciceris probat et nucis emptor,
Aequis accipiunt animis, donantve corona. 250

O major juvenum quamvis, et voce paterna 366
Fingeris ad rectum, et per te sapis, hoc tibi dictum
Tolle memor: Certis medium et tolerabile rebus
Recte concedi: Consultus juris et actor
Causarum mediocris abest virtute diserti
Messalae, nec scit quantum Casselius Aulus,
Sed tamen in pretio est. Mediocribus esse poetis,
Non homines, non Di, non concessere columnae.
Ut gratas inter Mensas symphonia discors,

Et crassum unguentum, et sardo cum melle papaver
Offendunt; poterat duci quia coena sine istis;
Sic animis natum inventumque poema juvandis,
Si paulum summo discessit, vergit ad imum.
Ludere qui nescit, abstinet campestribus armis,
Indoctusque pilae, discive, trochive quiescit,
Ne spissae risum tollant impune coronae.
Qui nescit, versus tamen audet fingere. Quid ni?
Liber et ingenuus, praesertim census equestrem
Summam nummorum, vitioque remotus ab omni.
Tu nihil invita dices faciesque Minerva.
Id tibi judicium est, ea mens; si quid tamen olim
Scripseris, in Metii descendat judicis aureis
Et patris, et nostras, nonumque prematur in annum.
Membranis intus positis, delere licebit
Quod non edideris. Nescit vox missa reverti.

Ut praeco ad merces turbam qui cogit emendos, 419
Assentatores jubet ad lucrum ire poëta
Dives agris, dives positis in foenore nummis.
Si vero est, unctum qui recte ponere possit
Et spondere levi pro paupere, et eripere atris
Litibus implicitum, mirabor, si sciet inter-
Noscere mendacem verumque beatus amicum.
Tu seu donaris, seu quid donare voles cui,
Nolito ad versus, tibi factos, ducere plenum
Laetitiae. Clamabit enim pulcre! bene! recte!
Pallescet super his, etiam stillabit amicis

Ex oculis rorem, saliet, tundet pede terram.
Ut, qui conducti plorant in funere, dicunt
Et faciunt prope plura dolentibus ex animo, sic
Derisor vero plus laudatore movetur.
Reges dicuntur multis urgere culullis
Et torquere mero quem perspexisse laborent,
An sit amicitia dignus. Si carmina condes,
Nunquam te fallant amici sub vulpe latentes.
Quintilio si quid recitares, corrige sodes
Hoc, ajebat, et hoc. Melius te posse negares,
Bis terque expertum frusta, delere jubebat,
Et male tornatos incudi reddere versus.
Si defendere delictum quam vertere malles,
Nullum ultra verbum aut operam sumebat inanem,
Quin sine rivali teque et tua sola amares.
Vir bonus et prudens versus reprehendet inerteis,
Culpabit duros, incomtis allinet atrum
Transverso calamo signum, ambitiosa recidet
Ornamenta, parum claris lucem dare coget,
Arguet ambigue dictum, mutanda notabit,
Fiet Aristarchus, nec dicet: cur ego amicum
Offendam in nugis? Hae nugae seria ducent
In mala, derisum semel, exceptumque sinistre. 452

Ut mala quem Scabies aut morbus regius urget,
Aut phanaticus error et iracunda Diana,
Vesanum tetigisse timent, fugiuntque poetam,
Qui sapiunt. Agitant pueri, incautique sequuntur.

Hic dum sublimeis ructatur versus, et errat,
Si veluti merulis intentus decidit auceps
In puteum foveamve, licet, succurrite! longum
Clamet, Io Cives! non sit qui tollere curet.
Si quis curet opem ferre et demittere funem;
Qui scis an prudens huc se dejecerit, atque
Servari nolit? dicam, Siculique poetae
Narrabo interitum; Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
Insiluit. Sit jus, liceatque perire poëtis!
Invitum qui servat, idem facit occidenti.
Nec semel hoc fecit, nec, si retractus erit, jam
Fiet homo et ponet famosae mortis amorem.
Nec satis apparet cur versus factitet. Utrum
Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Moverit incestus: certe furit, ac velut ursus
Objectos caveae valuit si frangere clathros,
Indoctum doctumque fugat recitator acerbus.
Quem vero arripuit, tenet, occiditque legendo,
Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

Dum haec sub prelo sunt, Vir doctiss. et in Literatura apprime versatus, Ortloff, sequentes notitias nobiscum benigne communicavit:

Horatii artem poëticam ordine non vulgari edidit Franc. de Cascales de Murzia. Madrid (?) 1779; sicut et Bertola, Sienae 1782.

Conferendi sunt praeterea:

Eichstaedt. Censur. nov. observ. in Horat. Epist. ad Pisones. I. II. 1810. 1811. — Hieronymi de Bosch curae secundae in Horat. epist. ad Pison. Jen. 1812. — Horazens Dichtkunst, in neuentdeckter Ordnung; das vollkommenste Lehrgedicht des Alterthums. Lateinisch nach einer 800jährigen Handschrift (?) etc. Wien 1797.

Quod nobis non licuit, editiones illas nostro tentamine conferre, et meliora eligere, illis, quibus opportunitas data est, commendamus.

